

PEVEC

GLASILO PEVSKE ZVEZE

IZHAJA KOT MESEČNIK V DVOJNIH ŠTEVILKAH IN VELJA ZA CELO LETO
Z GLASBENO PRILOGO VRED 30 DIN, ZA ITALIJO 18 LIR, ZA AVSTRIJO 40.000
KRON, ZA AMERIKO 1 DOLAR

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: MIKLOŠIČEVA CESTA 7

VSEBINA.

Članki:

Anton Dolinar: Donesek k glasbeni estetiki.

M. T.: Skrbimo za pevski naraščaj!

Ivan Primožič: Moč glasbe.

M. T.: Čemu poročila?

Vestnik P. Z.:

Občni zbor. — Logaško okrožje. — Skupni nastopi. — Tečaj
za organiste in pevovodje. — Iz uredništva.

Nove skladbe:

St. Premrl: 13 obhajilnih pesmi. — O. Dev: Koroške narodne
pesmi. — Fr. Marolt: Nagrobnice. — M. Bajuk: Slovenske
narodne pesmi.

Iz glasbenih listov:

„Cerkveni Glasbenik“. — „Zbori“. — „Cecilija“. — „Naš
čolnič“. — „Tamburaš“. — „Jugoslòv. Muzičar“.

Razne vesti.

Pevski tečaj. — Književno-glasbeni natečaj. — Evharistični
kongres.

Glasbene priloge:

1. Anton Dolinar: Doma.
2. Anton Svetek: Narodne pesmi.
3. Anton Svetek: Po gorah grmi.
4. Anton Svetek: Kuku.
5. Ivan Ocvirk: Oj polje razcveteno...

SPOROČILO UPRAVE.

Po priloženi položnici naj cenj. naročniki takoj nakažejo naročnino za l. 1926. „Pevec“ se mora vzdrževati z itak malo naročnino, zato moramo brezpogojno zahtevati, da cenj. naročniki takoj pošljejo dotični znesek, vsaj deloma, ako jim res ni mogoče utrpeti cele vsote naenkrat. Višina naročnine je navedena na ovitku lista pod naslovom.

Naročniki naj nam vsako spremembo v naslovu takoj naznaniijo, da ne bo zmešnjav in nepotrebnih pritožb. Isto velja za naročnike, v kojih naslovu se nahaja morda kaka napaka.

Zvonove

iz jeklene litine z lepo donečim in močnim
glasom izdeluje

Kranjska industrijska družba
na Jesenicah

Posamezni zvonovi, dvo-, tro- in četvero-
zvonila, harmonično ali melodično uglašena,
v teži 150—6000 kg.

Zvonovi se prevzamejo po preizkušnji v tovarni. — Reference pri družbi na vpogled. — Cene izredno ugodne. — Zahtevajte ponudbo. — Družba je dobavila že preko 2000 zvonov.

Anton Dolinar.

DONESEK H GLASBENI ESTETIKI.*

(Posnetek predavanj, ki so se vršila pri letošnjih pevskih tečajih P. Z.)

V področje glasbenih ved spada tudi glasbena estetika. Za širšo muzikalno javnost je ta pojem v splošnem neznan in še tisti, ki so obiskovali kakšne glasbene šole, bi morda ne znali s tem pojmom kaj početi. Res je sicer, da ima ta predmet le za tistega pomen, ki se je z glasbenim študijem sistematično ukvarjal, ki mu je poznan nauk o harmoniji, kontrapunktu, oblikoslovju vsaj nekaj o instrumentih in instrumentaciji, ki pozna dalje vsaj v glavnih obrisih poleg zgodovinskega stilnega razvoja tudi glavna glasbena dela, posebno še tista, ki so za posamezne dobe posebno važna in izrazita, tako da tvori uprav pouk o tej stroki zaključek celotnega glasbenega študija. Prav tukaj se zbirajo vse niti, ki prihajajo bolj s teoretičnega glasbenega polja, in tudi tiste, ki si jih je kdo nabral pri praktičnem glasbenem udejstvovanju — da si potem lahko vstvarja sodbe, ki niso le tjavendan lahkomišljeno izrečene samo zato, da so izrečene, ampak so vsestransko premišljene, radi tega tudi utemeljene in radi tega tudi drže. Na ta način je vsaj dana podlaga za nepristranske (objektivne) sodbe, treba je potem le še, da nima tisti, ki te sodbe izreka, pri tem kakih postranskih namenov, da pove v kritiki to, kar je utemeljeno v delu samem in iz njega nujno sledi, ne pa, da pod plaščem kritike udarja ali poveljuje skladatelja iz čisto osebnih ozirov, torej iz vzrokov, ki niso prav nič utemeljeni v delu samem, ampak izhajajo popolnoma z drugega torišča. Besede o »ženijih« in o »velikih mojstrih« bi potem ali izginile ali pa zadobile veljavo, na katero bi se lahko vsakdo zanesel in bi se ne smatrale samo kot tjavendan vržene besede, ki naj podpro vse nekaj drugega, kar nima z glasbo prav nič skupnega, temveč bi služile drugim, egoističnim ciljem.

Zlasti dandanes vidimo, da se kritizira na vse mogoče načine, da se na eni strani isti proizvodi povzdigujejo do nebeških višin, na drugi strani pa ista dela popolnoma zavračajo, eni se potegujejo le za novejšo umetnino, dočim priznavajo drugi le staremu izraževalnemu načinu prirojenim skladbam umetniške vrednote, da se hočejo tvoriti »šole«, ki bi rade vzele v zakup tudi smer stvariteljske sile in potem nekako z diktatorsko oblastjo nad njo gospodovale. V tako važnem času, kot je današnji, ko stojimo vrh tega še na mejniku dveh kulturnih razdobij, je potrebno, da si tudi glasbena estetika zariše svojo pot in najde svoj vpliv in svoje mesto, tudi na glasbenih šolah — vsaj v zadnjih semestrih.

Beseda »estetika« se izvaja iz grške *αἰσθητική*, kar pomeni, čutiti in občutiti, je torej nauk, kako lepoto v glasbi občutimo, potem pa tudi, o pogojih in učinkih tega lepotnega občutenja.

Splošna estetika postavlja najprej zakone, ki so veljavni za vse umetnostne panoge: za literaturo, slikarstvo, stavbarstvo; vsaka panoga

* Eugen Schmitz: Musikästhetik.

pa postavlja na podlagi teh splošnih zakonov še nove vidike, ki pridejo v poštev za posamezne stroke. Tako pridemo tudi do glasbene estetike, ki na podlagi zakonov splošne estetike govori posebej ravno o tem, kaj je »lepo« v glasbi in o vzrokih in učinkih tega »lepega«. (Konec prihodnjič.)

SKRIBIMO ZA PEVSKI NARAŠČAJ!

M. T.

Marsikateri naš zbor peša, omaga, ali pa le životari. Temu je kriva premala skrb za pevski naraščaj. Posebno v današnjih časih tolikokrat poudarjamo: kdor ima za seboj mladino (naraščaj), ima bodočnost. Telo- vadni odseki brez naraščaja so zapisani smrti. Vojska se vsako leto dopol- njuje z novinci itd. Čemu bi našteval, saj je stvar vsakomur jasna. Le pevci se tako malo brigamo za naraščaj, da se zdi, da ne znamo misliti niti za nekaj mescev naprej. Kateri so glavni vzroki, da ima tako malo zborov zadosten naraščaj?

Prva ovira so pevci, posebno tisti, ki že pojejo več let pri zboru. Bog varuj, da bi si drznil pevovodja prideliti kako novo moč k zboru. Takoj je ves Izrael pokonci, posebno ženski, če gre za žensko pevsko moč. (Moški so v tej stvari malo občutljivi, ali pa celo nič.) Celo vrsto ugovorov znajo navesti, na primer: Samo kvarila bo petje; saj še ust ne zna odpreti! Pozablja pa, da so tudi same nekoč začele kot novinke in da še ni nihče učen padel iz nebes. Da tudi njihovo znanje kljub večletnemu sodelovanju ni absolutno zanesljivo, to čuti posebno pevovodja, ko začne učiti kako novo pesem. Kako takrat škriplje in cvili! To tudi sami dobro vedo, le žal, da prehitro na to pozabijo. Tudi na to ne mislijo, da ne bodo oni ve- komaj ostali pri zboru. A kaj jih briga, kaj bo za njimi? Da gre le zdaj, dokler so oni pri zboru, kolikor toliko v redu naprej in da ljudje le njihovo nebeško lepo petje in lepe glasove hvalijo in občudujejo, pa so srečni. Zato proč z vsem, kar bi utegnilo zasenčiti njihov sijaj. In ubogi pevovodja se radi ljubega miru vda. Počasi mu odleti ena pevkica, odleti mu druga. In čim manjše je gnezdo, tem huje bi završalo, ako bi skušal kaj spremeniti. Nazadnje mu ostane še tako številce, s katerim ni več mogoče delati. Kako tedaj obžaluje svojo prejšnjo popustljivost, a je velikokrat že prepozno. Seveda niso vsi pevci taki in ne vse pevke take. Nikakor ne! Veliko jih je, lahko rečemo, večina, ki cela leta požrtvovalno delujejo, ne iz ljubezni do svoje osebe, ampak res iz ljubezni do lepega petja. Takim čast! Da bi jih le še kaj več bilo! Saj ti tvorijo navadno hrbtenico zbora. A ni mogoče zanikati, da je skoraj pri vsakem zboru nekaj takih nergačev, kot smo jih ravnokar opisali. In žal, da hočejo imeti ravno ti glavno besedo! V takih slučajih in nasproti takim osebam mora biti pevovodja energičen, neiz- prosen. Paziti mora, kaj je v korist celoti, ne pa posameznim osebam. Če je treba, naj žrtvuje splošnosti v dobro tiste zgagarje, da bo potem enkrat za vselej mir. Zakaj če bodo drugi videli njegovo odločnost, si bodo drugič premislili kazati svojo nevoljo nad sprejemom novih članov.

V drugi vrsti bi imenoval pevovodje same, in to zopet starejše. Zakaj? Mlad pevovodja, lahko je organist ali pa kdo drugi, pride na svoje mesto in zbere okoli sebe lepo pevsko četo. Ko se mu število zmanjša, ga nekaj- krat še pomnoži z novimi močmi. Nazadnje pa se naveliča vedno iznova začenjati in si misli: »Jaz bom že s temi izhajal; kdor bo prišel za menoj, naj si pa novih preskrbi, če hoče.« Počasi mu odpada od zbora list za listom; nazadnje mu ostane le še majhna četica, s katero ne more več kaj prida napraviti. Seveda je res, da ima neprestano začenjanje na novo svoje težave. Toda kdor hoče imeti res dober zbor, se teh težav ne sme ustrašiti.

Toda poleg težav ima pa tudi svoje prijetne strani, kot bomo kmalu videli. Da se ne bo zopet morda kdo čutil po krivem prizadetega in žaljenega, zato iznova poudarjam, da to ne velja na splošno. Veliko pevovodij je, lahko zopet rečemo, večina, ki delajo in trpijo za zbor ter mu posvetijo vse svoje dušne in telesne sile, dokler jim to le moči dopuščajo. A so, pravim, tudi taki, ki smo jih zgoraj opisali. Dasi so taki pojavi obžalovanja vredni, vendar ne bomo tega drugega slučaja tako strogo sodili kot prvega, zakaj nazadnje res ne moremo zahtevati mladeniške živahnosti in delavnosti od starejšega človeka, pa naj bo že v tej ali v oni stroki.

Dober pevovodja mora torej gledati, da dovaja svojemu zboru vedno novega naraščaja. Imel bo potem z zborom vse večje veselje. Mladi glasovi zbor poživijo, prinesejo vanj svežost, sočnost. Pri poslušanju zbora, pri katerem sodelujejo mlajša grla, imaš neki prav poseben občutek. Petja ne slišiš samo, ampak nekako kar otiplješ, da se tako izrazim. Zdi se ti, da imaš pred seboj lepo duhteč šopek, ki diha svoj vonj vate. Poleg tega imajo mladi pevci in pevke navadno več zanimanja in veselja za priučenje novih pesmi kot pa starejši. So tudi bolj dovzetni za teoretičen pouk. Starejši (mislim seveda zopet tiste, ki že »vse znajo«), niso kar tako zadovoljni z vsako pesmijo. Če se le da, usilijo pevovodji tisto pesem, ki je njim všeč, pa naj ima potem kako umetniško vrednost ali pa ne. Če jim pesem ni všeč, jo kratkomalo odklonijo. Ne pustijo si izlepa reči kake besede. Da bo takle mlad pevovodja nje učil!

Ako ima pevovodja hrbet krit z naraščajem, potem je tudi nevarnost štrajka zmanjšana. Kateri pevovodja še ni doživel, da so se mu pevci in pevke kdaj skujali, navadno ravno takrat, ko jih je najbolj rabil? To pa zato, ker so čutili, da ni nikogar, ki bi stopil na njihovo mesto. A če je naraščaj tu, bodisi da že aktivno sodeluje pri zboru, ali se pa šele vežba, kako hitro bo minulo navdušenje za štrajk! Saj vedo: če oni popustijo, bodo pa drugi stopili na njihovo mesto in ravno tako ali pa še boljje napravili. In »slave«, ki je čakala njih, bodo postali deležni drugi. Tega pa ne prenesejo!

Seveda tukaj ne bom razmotrival, na kak način naj skrbi pevovodja za naraščaj, ker so razmere po raznih krajih različne. Le kratko naj se dotaknem tega vprašanja. V nekaterih krajih, posebno v mestih in trgih, stori že šola svoje. Učenci, ki zapustijo šolo, že znajo vsaj najbolj potrebno pevsko teorijo. V takih krajih je pevsko delo lahko. Drugod, posebno v bolj gosto naseljenih krajih, bo pevovodja sam za svoje lastne potrebe ustanovil nekako naraščajsko šolo, kjer bo podajal svojim bodočim pevcem potrebno predizobrazbo. Drugod pa tudi to ne bo mogoče. Tam bo pa pač moral sprejemati v zbor naraščaj brez kake predhodne izobrazbe. Zaenkrat bo moral biti zadovoljen, da imajo novi pevci dober glas, dober posluh in pa dobro voljo. Drugo jim bo pa skušal tekom časa sproti vcepiti v glavo. Najboljše to seveda ni, a boljše je nekaj kot nič. Tudi na ta način je mogoče precej doseči. Pa naj bodo poti še tako različni, cilj nam mora biti vedno isti: zagotoviti svojemu zboru vsaj za nekaj let naprej gotov obstanek!

MOČ GLASBE. (Konec.)

Ivan Primožič.

Otroka v zibeli zaziblje materina pesem v sladek sen. Pesem mu spremeni jok v smeh. Iz navedenega je, mislim, dovolj jasno kako globoko vpliva godba na ljudi in živali. Ona miri živali, blaži, tolaži in navdušuje človeška srca za vse blago in plemenito ter nas dviga iz puste vsakdanjosti. S pesmijo se smejemo, radujemo, tolažimo, plačemo in tugujemo. Glasba nam vzbuja vzvišene cilje za dom in vero. Saj si ne moremo misliti nobene svetne, ne cerkvene slovesnosti brez godbe, ali saj brez petja.

Vsi narodi imajo polno prislovic, pesmi in citatov, v katerih se podčrtava moč in vrednost glasbe. Vsi veliki možje so vedno cenili glasbo. Cankar piše v Podobah iz sanj (str. 65.): »Pred mnogimi leti sem poslušal na Dunaju deveto simfonijo Beethovno. Med vsemi oblikami umetnosti mi je glasba najbolj tuja in obenem najbolj ljubka. Vse teorije so mi zaklenjene ter zapečatenene, še not ne znam brati. To popolno sramotno neznanje pa se čisto prijazno družu s prav posebno, skoraj bolno občutljivostjo za zvok, za ubranost in neubranost. Vsaka melodija je bitje zase, ima svoj telesen obraz, svoj živ pogled, svojo besedo in svojo kretnjo. Vsaka odpre vrata na stečaj mislim in spominom brez števila, in vsaka pesem je doživljaj, ki ostane v duši neizbrisljiv.«

Pač najlepše priznanje dobrega, če ne najboljšega slovenskega poznavalca človeške duše. — In spominjam se še iz dijaških let, kako so mu zažarele oči, če smo prišli kje skupaj in smo zapeli. Tiho je k nam priknul stol in zaprosil: »Fantje, še zapojte!«

Shakespeare pravi: Mož, ki nima v sebi glasbe in ki ga ne gane soglasje sladkih glasov, je zmožen vsakega hudodelstva, izdajstva, tolovajstva in vsake zvijače. Njegova poželjivost je črna kot noč. Ne zaupaj takemu človeku! Slovenci povedo isto bolj na kratko: Rad ostani, kjer pojo, hudobni pesmi nimajo. In Hrvati: Ko peva, zla ne misli.

Glasba vpliva na srce in značajnost v največji meri, ker blaži naše čuvstvovanje. Šaj je glasba govor srca, ki pride od srca in sega v srce. Obenem plemeniti srce. In ker je plemenito srce več vredno kot natrpana glava z znanjem — in ker mora današnja šola v prvi vrsti vzgajati in ker je glasba najboljšo sredstvo za vzgojo, ji dajmo povsod, posebno še v šoli primerno mesto.

II.

Govoril sem doslej o glasbi v splošnem, prehajam na njen najvažnejši del: na petje.

Vsak človek ima glas individualnega zvoka. Ta zvok razodeva navadno njegov značaj. Po glasu, pravzaprav po govorjenju, se spozna duša človeka. Sirov glas — sirov človek, počasen govor — počasen mislec itd. Nasprotno nas grd človek s prijetnim glasom ugodno iznenadi. Triumf nad materijo! Kar so za slikarja barve, to so za govornika ali pevca besede. Kakor slikar s smotnim mešanjem barv ustvari sliko in vzbudi v naši duši razpoloženje, ki ga je hotel z njo obuditi, enak učinek doseže pevec ali govornik z besedami, ki jih odeva zdaj s temnim, zdaj svetlim timbrom (barvo), se dviga ali pada z glasom, narašča — pojema, pohiteva — zadržuje...

Petje je najvažnejši del glasbe, ker nam more le ono vzbujati najplemenitejše občutke, je najenostavnejše in nosi zanj potreben inštrument vsakdo sam s seboj. Petje je le s primernim občutkom povedan govor. Oba rabita govorilni organ, ki obstoji iz preponske mreže, pljuč, jabolka (v katerem sta glasotvornici) in iz ust. Dönenje in odmev pa dajejo kosti in votline v glavi in prsih, kar prvotni ton glasotvornic, ki je prav majhen, okrepi, ojači.

O etičnem pomenu glasbe sem že govoril. Petje pa ima tudi praktično vrednost. — Vsak človek, osobito pa odvetnik, sodnik, duhovnik, učitelj rabi glasilne organe v izvrševanju svojih stanovskih dolžnosti. Da pa morejo ti organi dolgo časa kljubovati vsem naporom in ostati zdravi, morajo biti pravilno izvežbani. Že v rani mladosti jih moramo s primernimi vajami utrditi in ojačiti, posebno oni, ki jih je narava obdarila s slabotnim glasom

ali morebitnimi napakami. S petjem zostrimo tudi svoj sluh, da je dovzeten za najmanjši naglas. Z njim se vadimo lepega govorjenja.

Tudi iz higijenskih ozirov je petje važno. Znameniti zdravniki doka-
zujejo, da se z njim krepe pljuča, da se z globokim dihanjem, ki je pri
petju potrebno, ugodno vpliva na obtok krvi in delovanje želodca. (S pri-
tiskanjem na preponsko mreno se pospešuje prebava.)

Pravilno, sistematično urejeno petje v šoli in društvih torej koristi
v trojnem oziru: v vzgojnem, ker plemeniti dušo, v zdravstvenem in prak-
tičnem, ker pomaga k harmoničnemu razvoju telesa. Kajti le v zdravem
telesu je zdrav glas. Zato moramo odločno zahtevati, da pride petje
med najvažnejše predmete in da dobi med učnimi
predmeti mesto, ki mu gre, v društvih pa naj pride
pred telovadbo in gledališke predstave.

Naš narod ima mnogo glasovno dobrih pevcev. Je to naše narodno
premoženje, ki bi lahko, prav izrabljeno, pomagalo dvigati našo kulturo.

Iz povedanega posnemam: Glasba, osobito petje, ima
etičen in praktično-higijeničen pomen. Cenil jo je naj-
starejši, stari, srednji in novi vek; ona je važen činitelj v borbi z materija-
stičnim stremljenjem današnje dobe, je naravnost kulturna potreba in v
šoli izborno vzgojevalno sredstvo. Zato je šola v prvi vrsti dolžna dvi-
gati kulturo naroda, in cepiti v mladih srcih ljubezen do glasbe, do lepega
petja.

Zato naj tudi društva ne prezro tega prevažnega sredstva, ki najbolj
pospešuje pravo kulturno in prosvetno delo. Zato naj društva ne mislijo
le na telovadbo in gledališke predstave, temveč v idealnem oziru najprej
skrb za lepo petje, ki bo rodilo najlepše uspehe in pripravilo pot vsemu
dobremu. Zato podpirajmo vsi naše pevce, naše zборе, naše borce za
sveto pevsko stvar, podpirajmo našo Pevsko zvezo!

ČEMU POROČILA?

M. T.

Skozi vse številke »Pevca« se vleče klic: »Pošljite nam kaj poročil iz
pevskih odsekov; poročajte, kaj požete, kdaj ste nastopili! Koncert so
imeli, a poročila o tem ni! Pravijo, da imajo dober zbor, da pojejo. Toda
kdaj in kako? Mi nič ne vemo o tem!« In tako naprej mesec za mesecem.
A pogosto ostane ta klic uredništva glas vpijočega v puščavi. Poročil ni,
ali pa le tako malo, da ni vredno omeniti, in še ta so skoraj vedno iz istih
krajev. Ali morda uredništvo samó sitnari, ali pa ima zato globlje vzroke?
Poglejmo!

Od poročila ima korist najprej zbor sam. Mislite si družino, katere
otroci so se že razšli po svetu za kruhom. Kako željno pričakujeta oče in
mati od njih kakega glasu! Vesela sta tistega, ki se največkrat oglasi. Dobro
vesta, da še ni pozabil na rojstno hišo in na svoje starše, dokler se stalno
oglaša. Tako dolgo, dokler sta mu v spominu oče in mati, tudi še ni po-
zabil njunih nauk in opominov, ki sta mu jih dala na pot v življenje.
Žalostna sta pa tistega, ki se sploh več ne oglasi. Za tega lahko z gotovostjo
rečeta, da hodi po stranpotih. Iz svojega srca je že iztrgal spomin na očeta
in mater, postala sta mu tuja. Kako bi ga bila vesela? Tudi »Pevska zveza«
je družina, pa še precej velika. Njeni otroci, pevski zbori, so raztreseni po
vsej Sloveniji. S skrbjo gleda in pazi, kako doraščajo, kako se razvijajo,
kako delujejo. A zaman vsa njena skrb zanje, če pa zbori ne dajo od sebe
niti toliko glasu, da bi vedela, ali sploh še žive. Kako rada bi po svojih
močeh pomagala; a kako, če ji pa zbori ne povedo, česa bi oni v svojih

razmerah najbolj rabili? Dokler zbor poroča in v kolikor poroča, toliko časa živi. Kakor hitro poročila prenehajo, preneha biti zbor živ organizem P. Z. Ne bo več mogel biti deležen oživljajoče sile, ki se pretaka po njej. Zapisan je smrti, ali pa vsaj hiranju, zapuščenosti, osamelosti. Životaril bo, a ne živel. Podoben bo veji, odsekani od drevesa. Manjkalo mu bo tiste sile, ki bi ga gnala vedno dalje, do vedno višjih ciljev.

Nekateri se bojijo poročati. Pravijo: »Dokler delamo sami zase, smo lepo v miru. Če nas pa dobi enkrat Zveza v roke, potem bodo okrožnice druga za drugo kar deževale in nam napravljale samo sitnost, koristi pa malo.« S tem pa le pokažejo, da se bojijo resnega, sistematičnega dela, da je ljubše komодно životarjenje kot pa napredek. Drugi pa zopet pravijo, da so poročila golo bahanje. A s tem samo opravičujejo svojo komodnost. Tudi če bi bilo primešane poročilu nekoliko bahavosti, nič ne de. Zakaj veliko večja je splošna korist od poročila, kot pa »greh«, ki ga s tem storijo. Sicer pa poročilo, ki mora biti objektivno, ne pokaže samo svetlih strani, ampak nam odkrije tudi temne. Tudi za pevce same je dobro, če večkrat berejo o svojem delu in trudu. O človeku, ki ne gre nikoli v nobeno družbo, pravimo, da je čudak. Postane čmeren, malenkosten, jezen sam nase in na svojo okolico. Pevci pa gredo po dopisu »v družbo«. Odpre se jim okno v svet. Dviga jih zavest, da ne delajo sami, ampak v družbi z drugimi. Raste njihovo zanimanje tudi za tovariše, ki so organizirani v drugih zborih. Ne mislijo samo na svoje majhne krajevne razmere, ampak dvignejo oči preko domačega plotu. To bo prav prišlo tudi pevovodju, ker bo veliko lažje poravnal razne malenkostne prepire, ki so v zboru skoraj na dnevnem redu.

A ne samo zbor, ki poročilo pošlje, temveč tudi drugi, ki ga berejo, imajo od tega precej koristi. Vidiijo, kako delajo drugi. Če uvidijo, da so daleč zadaj za drugimi, ki živijo v neugodnejših razmerah kot oni, se potrudijo, da bi jih vsaj došli, če že ne prehiteli. Dobra poročila so vzpodbuda za druge. — Marsikateri pevovodja je zelo nespreten v izbiranju pesmi. Trudi se s pesmijo, pri kateri se trud ne izplača. Ne pozna pa pesmi, s katero bi imel hvaležno delo. A kako izbiro bi imel, ako bi vsak »Pevca« prinesel več poročil s koncertnimi programi! Koliko pesmi, in to za najrazličnejše prilike, bo spoznal, ki bi mu sicer ostale tuje! Zato je važno, da je vsakemu poročilu pridejan tudi program. Vsak zbor seveda ne more poslati koncertnega programa. Naj pa vsaj v glavnem sporoči, katerih pesmi se je že naučil, s katerimi pesmimi je nastopil pri igri ali pri kaki drugi društveni slavnosti. V »Pevcu« (št. 1—2.) imata program poročili iz Tržiča in z Viča, ne pa iz Rajhenburga, kar je gotovo pomanjkljivo. Iz poročila se vidi, kako visoko stoji zbor. Ako bo isti zbor poslal večkrat kako poročilo, bo razvidno, ali kaj napreduje, ali je zmiraj na istem mestu. Zato se bo vsak zbor že zaradi tega, ker ve, da ga drugi opazujejo in sodijo, skušal dvigniti na kolikor mogoče visoko stopnjo. Če so pa sporedi bolj skromni, ni treba biti zato nikogar sram. Iz malega raste veliko; nihče ni padel učen iz nebes. Glavno je, da se to dobro in pravilno zapoje kar se poje. Če je pesem težja ali lažja, to je postranska stvar.

Zato proč z vsemi nespametnimi ugovori in izgovori! Pridno dopisujte, da boste imeli od tega korist sami in pa celotna pevska organizacija! Pa tudi uredniku boste storili s tem uslugo. Marsikatera številka »Pevca« bi izšla prej, a ni morda pri roki primerne gradiva. Če bo pa zadosti dopisov, bo urednik rešen skrbi. In če bi bila kaka številka »Pevca« sestavljena iz samih dopisov, brez kakih drugih člankov, bi je bili od srca veseli, zakaj bila bi dokaz krepkega življenja v odsekih. In to je več vredno, kot kakš suhoparno razmišljanje! (Sicer je pa menda vsak zbor

obvezan, poslati vsako leto vsaj eno, četudi kratko poročilo. Le da se mnogi zbori tej obveznosti tako radi odtegujejo! Naj bo zanaprej bolje v tem oziru!¹⁾

¹⁾ Društvena pravila (§ 7, d) predpisujejo, da mora vsak zbor poslati Zvezi za vsako svojo prireditev spored v dveh izvodi. Toda te dolžnosti, ki je prav tako važna kot petje samo, te dolžnosti ni mogoče zbuditi v zborih. Op. ur.

VESTNIK PEVSKE ZVEZE

Občni zbor. Letošnji občni zbor P. Z. se bo vršil septembra v Dol. oziroma Gor. Logatcu, združen s pevsko prireditvijo novosnovanega pevskega okrožja logaškega. Spored bo sledeči: Ob 8 bo pevska vaja za sv. mašo v dvorani v Gor. Logatcu, nato sv. maša in po maši občni zbor P. Z., vse v Gor. Logatcu. Popoldne po litanijah pevski koncert logaškega okrožja v dvorani Prosvetnega društva ali na dvorišču konsumnega društva v Dol. Logatcu.

Pri skupni okrožni seji je bil določen sledeči spored pesmi:

I. Za mašo: Premrl št. 2 iz prve zbirke mašnih (es dur); Sattner: Svetlicamite venčamo iz »Šmarnice« št. 6; Kimovec št. 2 iz »Očenaša« in Gerbič: Tio Marija, ki smo jo peli pri petletnici.

II. Za litanije: Mav, Obhajilna št. 6 in Povsod Boga!

III. Za koncert: Ferjančič, Ojslovenska zemljica. Moški zbor; Anton Foerster: Večerni Ave iz Pevca VI. št. 2. Moški zbor.

IV. Klemenčič: Oj pogledite ptiček! iz Pevca. Mešani zbor; Premrl: Rože za Marijo in Jezus je majhen, za dvoglasni ženski zbor s klavirjem.

Note dobe zbori pri okrožnem predsedniku Zupinu, župniku v Gor. Logatcu ali pri okr. pevovodji Antonu Grumu, pevovodji in organistu na Vrhniki. Zbori, ki nimajo predaleč, naj se vsi udeležijo prireditve. To bo prva prireditev ob naši meji. Priglasenih je že 7 zborov. Če kateri zbor, ki še ni priglasen, ne bi mogel nastopiti ne sam, ne pri skupnem petju, naj se vseeno udeleži zborovanja in koncerta.

Društva in zборе opozarjamo, da morajo poslati na občni zbor svoje zastopnike. Kjer so društva (zbori) blizu skupaj, morejo poslati po enega zastopnika za več društev. Na zborovanju bodo v pretresu važni predlogi, ki bodo imeli zlasti namen urediti naše delo v prihodnosti.

Zbori — društva! Premišlajte posebno o načrtih, ki so izraženi v »Pevcu« št. 5/6. t. I. na strani 26. in 27. Stavite odboru in občenemu zboru nove predloge! V tej smeri bo storil občni zbor važne sklepe.

Organizacijo bomo pregledali vrste, zato bo važno, da dobimo po zastopnikih na občenem zboru ali po pismih pred občnim zborom tudi tozadevne predloge. Pevska misel napreduje povsod prav lepo, še posebno pa

na Slovenskem, kar ni najmanjša zasluga Pevske zveze. Nova doba, nov napredek zahteva od nas novih smernic, novega poleta, zato naj ne bo zborov, ki ne bi poslali na občni zbor svojega zastopnika.

Za polovično vožnjo smo prosili in bo gotovo dovoljena.

Logaško okrožje. Dne 23. VI. se je vršil v Dol. Logatcu sestanek zastopnikov zborov logaškega okrožja. Zvezin pevovodja profesor Bajuk je uvodoma orisal namen in pomen okrožij, njihovo sedanje organizacijo — uspeh njihovega delovanja po vsej Sloveniji.

Sklenjeno je bilo soglasno, da se osnuje za okraj okrožje s sedežem v Gor. Logatcu. Okrožje bo obsegalo ves obseg vrhniške in deloma cerkniške dekanije, dokler se ne osnuje za Cerknico posebno okrožje. Izvoljen je bil sledeči odbor: za predsednika K. Zupin, župnik v Gor. Logatcu; predsednik bo opravljal hkrati tudi vse tajniške posle; za blagajnika Cerar, pevovodja in uradnik v Dol. Logatcu; za pevovodjo Anton Grum, pevovodja in organist na Vrhniki.

Sklepi: I. Okrožje bo priredilo svojo prvo prireditev o priliki občnega zbora Pevske zveze v Dol. Logatcu dne 26. septembra. (Podrobni spored v poročilu o občnem zboru P. Z. Op. ur.) Zbori, ki žele sodelovati, morajo priglasiti svojo udeležbo, dve poljubni pesmi, ki ju nameravajo peti posamič, in ime pevovodje okrožnemu pevovodji Antonu Grumu. — II. Okrožje bo priredilo s pomočjo Pevske zveze in Cecil. društva v Ljubljani v jeseni pevski tečaj za organiste in pevovodje v Dol. ali Gor. Logatcu. — III. Pozvali bomo vse zборе v okolici, ki še ne pripadajo nobenemu okrožju, da čimprej pristopijo logaškemu okrožju. — IV. V zimski sezoni bo več skupnih prireditev, o kojih bo sklepal odbor na prvi okrožni prireditvi 26. septembra. — V. Okrožje bo organiziralo za svoje zборе razmnoževanje not. Zbori naj mu stavijo tozadevne predloge.

Skupni nastopi. Po vzoru naših okrožnih skupnih nastopov nastopajo sedaj o priliki orlovskih, cerkvenih ali drugih slavnosti neprestano različni številni zbori, tudi tam, koder še ni pevskih okrožij. P. Z. to dejstvo z veseljem pozdravlja in se veseli, da ne zastaja delo zborov za njenim delom, temveč jo vsled pičlih delovnih moči v centrali celo prehiteva. Odbor ne more slediti vsem pozivom, vrši pa organizacijo delo, kolikor more,

sproti po točnem načrtu, tako, da bo vsa Slovenija v doglednem času prepletena z našo organizacijo. Iskreno se tem potom zahvaljujemo vsem onim, ki nas v tem podpirajo, in prosimo še nadaljnje podpore in naklonjenosti.

Tečaj za organiste in pevovodje se je vršil v Mariboru od 5. do 8. julija t. l. Udeležilo se ga je 42 organistov iz lavantinske škofije in 3 šolske sestre iz Maribora. Tečaj je bil v prvi vrsti namenjen cerkvenoglasbenim potrebam in so se v tej smeri gibala tudi predavanja: liturgika (Jošt); koral (Gašparič); rezponzoriji, kadence, modulacija. — Poleg tega pa so tečajniki dobili tudi vpogled v razvoj slovenske glasbe (Družovič), ki ga je zlasti gospa prof. Družovičeva ilustrirala s tem, da je zapela nekaj, za vsako posamezno razvojno dobo karakterističnih pesmi. O estetiki glasbe je govoril g. J. Krošl, ki je skušal raztolmačiti glavne pojme o lepoti in zlasti slušatelje uvesti v lepoto slovenske pesmi. Največ časa se je porabilo za petje, kjer smo tečajnikom tudi pokazali, kako vaditi in voditi pevske zbor. Sploh so vsa predavanja imela ta cilj, dati udeležencem čim največ praktičnih navodil za njihovo važno kulturno delo na deželi. Pevska Zveza v mariborski oblasti dozdaj še ni dovolj organizirana; treba bo tudi v tem oziru nekaj storiti, da v pevskem oziru napredujemo (Hrastelj). Tečajniki so z malimi izjemami vztrajali do konca in odšli z željo, naj se enaki tečaji vršijo tudi prihodnja leta. Da se je to na več dni zasnovano delo omogočilo, gre velika zasluga premil. škofu lavantinskemu g. dr. Andreju Karlinu, ki nam je poleg moralne dal tudi izdatno ma-

terielno podporo z ozirom na stanovanje in hrano udeležencev tečaja.

Iz uredništva. Od več strani nam pišejo, naj prinašamo lažjih pesmi, ki jih bo večina zborov lahko zmagala. »Pevec« se je rodil zato, da bo nudil našim zborom, ki so po večini šibki, zdrave hrane. Ker pa je dandanes napredek med zbori že občutno narasel in se je zlasti pomnožilo število močnih, številnih zborov, oziroma se veliko šibkih pomladilo in ojačilo, moramo povprečno mero nekoliko dvigniti, ker smo dolžni to i številnim močnim zborom i — napredku pevske umetnosti. Pri tem pa zopet ne smemo predalet pred armado, ki gre za nami, da ne nastane med nami prevelika, nepregledna razdalja ali pa nepremostljiv prepad: mi bi izgubili pevce, pevci pa voditelje. Zato ne moremo ustreči kritiku »Slov. naroda«, ki mu ni všeč, da ne priobčujemo vseh, tudi najmodernejših pesmi. Našim zborom še vedno manjka lepih (klasično) izklesanih, pesmi zdrave vsebine, ki bi jih lahko in z veseljem peli. Imamo jih, a izbira je razmeroma mala, ker veliko pojemo. Enako tožbo je izrekel urednik »Zborov« v zadnji številki in temu je pritrčila zadnja »Cecilija« v Zagrebu. Danes je je marsikateri pevovodja v zadregi pri sestavi sporedov. Je že res: tiskanega je sicer precej, a praksa kaže, da je izbira težka, ker ni vse — zrno. Poglejte sporede tudi onih pevovodij, ki jim ne morete očitati nezmožnosti — ne starokopitnosti. Zato bomo ostali slejkoprej na stališču: Na podlagi dobrega preizkušenega starega k novemu napredku v stiku z umetniki in pevci.

NOVE SKLADBE

St. Premrl: 13 obhajilnih pesmi za mešana zbor z orglami. Končno sodbo o predstojičji zbirci bi si upal šele izreči tedaj, če bi vsaj nekatere s kakim zborom naštudiral; tedaj bi mogel presoditi posamezne zborove učinke, prevdariti odtehtanost posameznih glasov v primeri s celoto. Tako pa samo nekaj opazk, ki jih pogled na partituro narekuje: 1. Kot v vseh Premrlvih tvorbah leži tudi tukaj glavni povdarek, glavna moč v harmoničnem izrazu, v harmonskih tvorbah. To se opazi zlasti pri posameznih solo-spevih, oziroma pri skladbah, ki so pisane samo za en glas ali dva glasova. Tako je n. pr. prozornost in lahkota glasu v št. 7 zakrita s harmonsko prenasajenostjo, kar je izredno mični skladbičji prej v škodo kot v korist; isto velja o začetnem solu v št. 6, št. 2. Zlasti v št. 2 si ne morem razlagati, kako more slediti izredno lepemu začetku melodična črta v prvem »ki vir je vseh dobrot«. Zame ima to mesto vtis nenaravnosti, prisiljenosti. — 2. Tudi naslednja opazka prihaja s harmonskega sveta. Harmonska prenasajenost vzame včasih lepoto zborove-

mu stavku, ki bi jo pa stavek ohranil, če bi se onemu bogastvu dalo prosto dihati, če bi se razširil in pomnožil za primerno število taktov, da bi latentna harmonična moč prišla do svojega pristojnega razmaha. — V št. 8 v zadnji vrsti je pisano (lahko tudi 4 glasno); prej se giblje 4 takte v es-duru in potem konča v 2 taktih v g-duru. Pri tem naglem preokretu mora tenor največ »gor plačati«, tako, da ne more prav nič misliti, na kakšen estetični užitek. Če bi se ta preokret iz es-dura v g-dur natančneje, obširneje izpeljal, bi skladba dobila prav drugačno lice. Enako bi harmonsko bogastvo drugega dela v št. 6 nujno potrebovalo večjih pljuč. (V 4. taktu II. dela bi bil nad zlogom »navda-jaš« bolj primeren »fis« namesto »ges«.) K temu se pridruži včasih še kak nepeven korak v posameznih glasovih, vsled česar postane mesto docela neužitno, n. pr. v št. 5: »O da vreden in pripravljen« v altu postopek 2 krat zaporedoma, ali v št. 4 v zadnjih taktih v basu. Orgelski part kaže Premrla izredno spretnega organista, ki orgelskemu partu zelo veliko

pozornost poseča. Kako lepo logično postopajo posamezni glasovi, da ima človek užitek že, če gleda partituro. Zborov stavek pa kaže veliko idejno moč in silo, ki bi pa bila še večja, če bi se mu posvetila večja oblikovna odtehtanost, v zgoraj označenem smislu. Na vsak način pa stopa P. svoj pot odločno naprej brez ozira na desno in levo. Podleželske zборе bo pa potrebno kvalitativno še precej dvigniti, da se bodo mogli s pridom lotiti tej zbirki enakih proizvodov. D.

O. Dev: Koroške narodne pesmi. Nabral, četverglasno postavil in založil. Maribor 1926. — Pomen Devov za narodne pesmi ni bistveno v tem, da pesem zapiše in reši pozabnosti, temveč njegovo težišče je že na drugi stopinji, t. j. Dev oblači našo narodno pesem že v lepšo obliko, da si upa na vsak tudi na koncertni oder. S tega stališča so vse njegove zbirke, tudi gori omenjena, zelo okusno prirejene. Po vsebini in obliki so pesmi prirejene za moški (17), ženski (1) in meš. zbor (8), oziroma moški in ženski (1), moški, ženski in mešani (1) ter moški in meš. (2). Torej je izbira bogata. Moški zbor je pisan mestoma celo peteroglasno. Harmonizacija je dosledno okusna in primerna. Glede na agogiko v taki prostejši obliki pa bi pripomnil, da je vedno dobro, če je melodija označena izrazito v onem glasu, ki jo prevzame. Neizogibna potreba je to za tujca. Neslovenca, važno za vse, potrebno pa tudi za nas pri onih pesmih, ki jih v originalu še ne poznamo na splošno. Če tega ne upoštevamo, potem utegne narodna pesem popolnoma izgubiti svoj značaj, utegne utrpeti svoje bistvo in s tem ne bi ne oplodili naše glasbene umetne literature in ne oplemenili naše narodne pesmi. V tem oziru je v zbirki tu pa tam pomanjkljivo. Dalje bi pripomnil še to: V zbirki je nekaj varijant pesmi, ki so že natisnjene, n. pr. št. 8 pri Švikaršiču, št. 9 pri istem, št. 13 pri Zirovniku, št. 15 pri Adamiču — iz Kokošarjeve zbirke — št. 20 pri Bajuku, št. 18 pri Švikaršiču. Pri takih pesmih bi bilo prav nujno potrebno povedati, kje je bila zapisana, oziroma, na katero že zapisano se opira. To pride prav sicer pri vseh pesmih, pri takih pa se mi zdi to še posebno potrebno. Pristavek kraja bo za one, ki se bodo temu študiju posvetili, neobhodno potreben in bo neopisljivo dobro služil. Menda vendar smemo upati, da se lotimo v doglédnem času tudi tega dela! Zanimivi sta št. 28. in 29., ki sta obe v molu. Čital sem nekoč menda v C. gl., da so naši predniki pevali svoje narodne pemsí največ v molu. Tega si ne upam trditi in še manj dokazati, dokler ne dobimo jasnega vpogleda v zgodovino naše narodne pesmi. Večina pesmi je proti temu. Posamezni slučaji so morda narodni, ponarodeji, ohranili se pa v širokih masah niso. Pri cerkvenih pesmih je to bolj razumljivo, kot pri svetnih. Za ohranitev značaja narodne pesmi se mi zdi neobhodno potrebna tudi njena prava mera. V tem oziru imajo naše zbirke vseppek več

ali manj napak. Naša narodna pesem se je razvijala brez dvoma naslonjena na sever, popolnoma ali vsaj zelo neodvisna od južne srbske pesmi. Zato nas ne sme motiti mera srbskih pesmi, ki so zložene skoro lahko rečemo brez dosledne mere, večkrat v prostem verzu. Ta neenaka, mešana mera je utemeljena po značaju srbskega ljudstva in njegove zgodovine. Naš ritmičen čut je dosti drugačen in umerjen. Tudi moderna, ki se prilagodi popolnoma besedilu, pisanemu večkrat v prostem verzu, tudi ta nas ne sme izvabiti, da bi po nje vzoru beležili tudi slovensko narodno pesem. V tem oziru smo včasih v zadregi, včasih pa grešimo morda na račun pestrosti in umetelnosti. S tega ozira naj omenim povsem dobrohotno samo svoj sum, da se mi zdi mera v št. 2 pravilnejša 6/8, v čemer me potrjuje dejstvo, da ima skoro vsaka 1. in 3. osminka piko; to kaže na podaljšek, t. j. brzi 6/8 takt, in sicer dvodolni deljeni. (Primeri: o taktu, Pevec V., str. 48, drugi odstavek!) Prav dobro je dopolnjen 4. 8. in 16. takt polstavka v št. 6. Takih poprav bi rabilo več pesmi raznih zapisovalcev. Neutemeljena se mi zdi menjava mere v 8. številki v 3., 4. in 5. taktu ter 1. takt zadnje vrste. V predzadnjem je izostala označba 3/4. Pesem ne kaže nikake simetrije, ki je bistvena naši narodni pesmi. Zato utegne biti nekaj napak. Št. 13. ima dosledno 3/4 takt. Nehaja koncem prve in druge vrste naj izostaneta, oziroma se umakneta »dih«, pa je stvar urejena. V št. 19. manjka v zadnji vrsti označba 3/4. Predlagal pa bi tudi to, naj ostane 3/8 mera dosledno, ker je pravilna. 2/4 mera v drugem taktu zadnje vrste je zašla v stavek le vsled raztegnjenega 3/4 takta. Mesto druge četrтинke bi postavil osminko, ki je po precejšnjem zateglem ritmu itak malo zategla, pa bi ohranil enotnost ritma in popolno simetrijo. S temi opombami nočem delati našim pesmicam sile, a treba bo tej strani našega narodnega petja obrniti več pažnje. — Zbirka je lična, vsebina pestra, izbira zelo bogata, zato je zborom toplo priporočamo. Stane 20 Din pri skladatelju v Mariboru. B.

Fr. Marolt: Nagrobnice. Jugoslovanska knjigarna, 1926. Tretji, premenjeni natis. — Zborom zbirko toplo priporočamo. Nekaj starih, manj dobrih žalostink je zamenjanih s prav toliko novimi, tako da je bilo mogoče porabiti za ponatis neizpremenjenih pesmi stari stavek. Prav bi bilo, ko bi se zbori lotili prilično novih nagrobnic in bi ne tožili vedno le z dvema starima, ki nista najlepši, ali vsaj ne edino lepi. Seveda, ko je treba peti, je že prepozno učiti se, ker je med smrtjo in pogrebom navadno premalo časa. Zbori bi morali misliti na to pravočasne. V zbirki najdemo bogato izbiro. Nekateri pesmi so prav primerne tudi za petje v cerkvi, n. pr. št. 8, 13, 15, 20. Pri izbiri bodo našli zbori več lepih, razmeram primernih žalnic. Kako zadržiti srce pri slovesu od brata ali sestre pri Ferjančičevi 6. štev.! Nikdar

ne pozabim utisa, ki ga je napravila pesem, ko smo jo bržkone prvič peli dijaki mladi deklici. Vse je ihtelo. Kako iskren je dvo-govor med detetom in mamico (besede Peč-jakove, napev Foersterjev) št. 16. Kaj ni pesem vredna življenja! In takih je več v zbirki. Manj primerno se mi zdi petje raz-nih »narodnih« nagrobnic, da ne zaidemo tudi do one: »...dente me v črni grob, firk! na grob!« — Prepisovanje glasov je prepo-vedano, kar je povsem v redu. — Priporoča se zbirka sama. B.

M. Bajuk: Slovenske narodne pesmi. Iz-dala »Nova založba«. I. zv. V »Ceciliji« je zbirko ocenil eden najboljših hrvatskih glas-benikov dr. Širola takole: »Prof. M. Bajuk dobro pozna je slov. nar. popijevku. Izdao

je več mnogo vrlo praktičnih zbirki, koje su našle u narodu jak odziv... U svojoj obradi držao se prof. Bajuk po našem mni-jenju jedino korektnog stajališta te nam je pjesme dao u onoj formi, kako ih doista na-rod pjeva ili kako bi ih pjevao, da znade zakone o harmoniji. U novije vrijeme ide se sa harmonizacijom nar. popijevke predaleko i ono što dobijemo kod takove obrade, nije više nar. popijevka, a nije niti umjetna, već nešto prisiljeno i nenaravno (pod-črtaj ur.), tudje nar. duši. Kot večine teh pjesama vodeći je glas II. tenor, kojega mo-že najbolje pjevati visoki bariton... Prepo-ručamo zato najtoplije ovu lijepu Bajukovu zbirku ne samo pjevačkim društvima, već i pojedincima, jer će u njoj naći bogati izbor slov. nar. pjesama.«

IZ GLASBENIH LISTOV

»Cerkveni Glasbenik« št. 7/8. Vsebina: dr. Mantuani: Janez Pierluigi iz Palle-strine. Ob štiristoletnici njegovega rojstva.¹ Franc Ferjančič: Ivan Mercina, učitelj, glasbenik in zvonoslovec. V spisu ome-nja pisatelj veliko zanimivosti iz Mercinove rodovine. — Urednik je priobčil popoln seznam Foersterjevih skladb. Za tem sledi ocena novih orgel v Ptuj, ki jo je spisal p. H. Sattner. — Kramar pa nadaljuje razlago o nabiranju narodnih pesmi. — V organistovskih zadevah je poročilo o odbo-rovi seji društva organistov in pevovodij in Zdešarjeva replika na razne članke, ki jih je priobčil v »Jugosl. Muzičar« Jarh iz Celja. Sledi izčrpno poročilo o koncertnem življenju po vsej Sloveniji, nekaj poročil o novih skladbah: o Vodopivčevih 12 Mariji-nih, Maroltovih nagrobnicah, Osterčevih be-lokranjskih, Gröbmingovi violini, šoli, De-vovih koroških pesmih in o Schottovem: das vollständige römische Messbuch. — Med po-ročili o glasbenih listih pogreša uredništvo v »Pevcu« ocen o nekaterih naših skladbah in nam očita, da imajo prednost nemške glasbene zbirke in knjige pred domačimi slovenskimi. K temu očitku čutim dolžnost pripomniti tole: Letošnji »Pevce« je pri-občil do danes ocene vseh slovenskih muzi-kalij, ki smo jih dobili v oceno, ne iz-vzemši cerkvenih, četudi je »Pevcu« namen v prvi vrsti naša svetna glasba. Tudi ocene, ki jih naroči kdo izven uredništva, smo dra-ge volje objavljali, če smo jih prejeli; do danes še nismo odrekli niti ene ob-jeave, dasi nam je večkrat tesno z dra-gocenim prostorom, pa vemo, da ni mogoče dobro ločiti napredka naše svetne in cer-kvene glasbe in še z ozirom na to, da so naši pevovodje večinoma tudi organisti, ki morda nimajo vsi pri roki »C. Gl.« Ni pa vedno mogoče vsega morda sproti pri dvo-

mesečniku. O nemških knjigah stoji v zad-njem »Pevcu« 10 in pol lomljenih petit vr-stic o »das Lied der Völker«. Vzrok pripom-be je v pripombi sami. Poleg tega kratko poročilo, ki ga je napisal Dolinar o Adler-jevi knjigi »Handbuch d. Musikgeschichte«. Mislim, da nismo s tem grešili ne proti slo-venski glasbi, še manj proti narodnosti, če smo priobčili pregled krasnega dela, ki pri vsej svoji popolnosti o nas in o naši glas-bi ničesar ne ve, in s tem opozorili na to vse one, ki bi bili poklicani, pomagati nam do priznanja tudi izven naših mej. Sicer je pa naše mnenje, da morajo strokovni listi seznanjati svoje naročnike o strokov-nih zadevah tudi izven mej ozke domovine. Temu principu se tudi »C. Gl.« še ni od-povedal. B.

»Zboric«, št. 5 ima v Glasbeni prilogi: R. Savinovo: Stalan sam tvoj. Besedilo in glasb. motiv povzeta po medjimurski na-rodni popevki v zapiskih F. S. Kuhača. Pe-sem je vsebinsko pestra, oblikovno zelo lič-na, pisana za mešani zbor, ki zmore delitev glasov v pet do šest skupin. Vpleten je v predzadnjem šesteroglasnem stavku samo-stojno ritmiziran I. bas. Gg. skladateljem svetujemo domačo, slovensko označbo br-zine, moči itd. Koliko pevovodij bo pa raz-umelo opombo »Moderato«, ma non strascinato«, ki jo more skladatelj pač vsaj tako jasno povedati v slovenskem jeziku. Treba bo pač tudi v tem oziru se osam-svojiti, kolikor pač gre. Pri pesmih, ki so namenjene v prvi vrsti našim zborom in šele morebiti tujim, je dolžnost, da pišemo jasno za naše ljudi in jim delo olajšamo.

V 6. šte. je na prvem mestu Maroltova (ml.) harmonizacija narodne »Kukavica« za mešan zbor. Pesem obeta hvaležno izva-janje, ne stavi na pevce izrednih težav in bo lepo zvenela. Na drugem mestu je Ukmar-jeva »Motto«, besede Zupančičeve, za me-šani zbor. Pesmi je bila priznana pri nate-čaju 4. nagrada. Pisana je v živahnih bar-

¹ Primeri »Pevce« št. X., leto V. (25), stran 66.

vah, ki se zadosti gladko prelivajo. Boljšim zborom bo dobrodošla. E. Adamič je izročil zborom v prikupljivi glasbeni odeji narodno besedilo: »Pojmo spat, Bog je zlat«. Adamič zahteva vedno od pevcev precej izvežbanosti in glasovne prožnosti. Zbor brez jasnih, spretnih sopranov se ne bo lotil pesmi, ki bo gotovo dobro učinkovala zlasti v zadnjem delu. Narodna besedila sedaj splošno mičejo in vlečejo naše umetnike. Slikarji zajemajo že lep čas svojo snov skoro izključno iz domačih gredic. Ni to samo pri nas, ta tok je splošen. Adamič izrablja vedno bogateje te neusahljive vrelce, z dobrim uspehom. Pavlič je harmoniziral za moški in mešani zbor v prijetni obliki narodno: »Dekle, pogledaj me prov!« — 5. in 6. št. ima tudi književno prilogo s sliko F. Foersterja, ki mu je posvečen tudi kratek nekrolog. Med naštetimi deli manjka klavirska šola, ki je izšla v 4 zvezkih. K. Pahor daje nasvete pevovodjem in deli popolnoma pravilno njihovo delo v odboru, pred vajo in pri vaji. Nujno je, pravi, da se pevovodja udeležuje vseh odborovih sej in da si prilasti izključno strokovno vodstvo v zboru (društvu); prepotrebno je, da se vsake pesmi, predno gre pred zbor ž njo, temeljito nauči, da jo pretehta od vseh strani in pri vaji začne takoj z vsemi podrobnostmi. Adamič svetuje v svojem sestavku izobrazbo pevovodij. Pevska Zveza je to potrebo že davno uvidela in začela s pevskeimi tečajmi in sestavki teoretsko praktične vsebine v »Pevcu«. Prav je, potrebno je, da se zadeva že vendar splošno premakne. Vseeno je, kdo jo premakne. Idealna tekma pri pozitivnem delu je blagoslov. Ko bi le ti tečajni ne stali denarja, ki ga nam vsem manjka! Isti se obrača tudi na dnevnike, naj bi petja ne omalovaževali. Glas vpijočega! Vsaka žoga v Ameriki je važnejša kot naša domača pevska umetnost. Pojdite k dnevniku s priporočili, prošnjami za objavo itd! Tu je neizmerna grenkoba naše glasbene umetnosti.

Med poročili v glasbenih listih se uredništvo obregne ob »Pevca«, češ da je posvetil »Zborom« v 3/4 štev. samo 4 vrstice. Resnici na ljubo tole. »Pevce« je glasilo Pevske zveze, ki nikakor ne stoji na ozkem organizacijskem stališču. Opomba bi utegnila pa zbuditi takov sum. Ko je bil že »Pevce« 3/4 v stavku, smo dobili v roke spotoma »Zborec«. Da ne bi čakala objava 2 meseca, je bilo moči spraviti še v stavek one 4 vrstice. Številka »Zborov« je imela tedaj samo glasbeno prilogo, koje vsebino in priporočilo smo še vrinili v list. Kaj hočete več! »Pevce« se vrh vsega bori dan za dnem za svoj obstoj iz gmotnih ozirrov. Če se hoče obvarovati katastrofe, mora štediti i s prostorom i z vsebino. Je pa tudi silno težko vzdržati ravnotežje: ne zanemariti organizacije, ki je list rodila, in dati naročnikom še kaj več strokovnega pregleda. »Pevce« ni bil še in ni prav nič ljubosumen. Nasprotno: Kdor vrši katerekoli vrste idealno delo na našem glas-

benem polju, ta mu odjemlje del bremena, oziroma izpolnjuje to, česar »Pevce« ne more. »Pevce« se tudi ne izpodtika nad tem, da so »Zboric«, ki so si postavili daleko širši program kot »Pevce«, prezrli petletnico Pevske Zveze, ki se je vršila v Ljubljani dne 18. aprila t. l. in je zbrala krog 500 pevcev samo z dežele — brez ljubljanskih —, ki so nastopili v mogočnih okrožnih zborih in sklepno v skupnem zboru. — Bodimo stvarni, močni! Pevci smo, ki služimo v svetem navdušenju nesebično, vsi isti ideji! B.

»Cecilija« št. 4. Uvodoma se nahaja nadaljevanje zgodovinskega članka o hrv. glasbenem zavodu v Zagrebu (s slikami). Mateitič tolmači dalje istrsko lestvico v narodnih pesmih in pojašnjuje svoj članek z lepimi glasbenimi zgledi. P. Sokol piše o rimski Scholi cantorum i Raf. Casimiri, Za nekaterimi članki sledi Krušević sestavek o pevski vaji v svojem zboru, ki ga vodi. Uče se v šoli, brez harmonija, brez klavirja. Ponajveč mora vaditi vsak glas s svojim glasom. To je vsekakor utrudljivo in zelo naporno, a — skušnja uči — najuspešnejše delo. »Cecilija« ne prezre nobenega glasbenega pojava v Sloveniji, temveč o vsem, prav strokovno podrobno poroča. Tako obsega 4. štev. ocene Vodopivčevih 12 Marijinih, Devovih koroških narodnih V. zv., Pevčevi pesmarici V., o Maroltovih nagrobnicah, o vseh naših glasbenih listih in glasbenih dogodkih. List je poln pestre zanimive vsebine. Kdor more utrpeti, naj ga naroči.

»Naš čolnarič«. V 5. številki je napisal T. Sever kratko posmrtnico F. Foersterju, v kateri posebno opisuje njegove zasluge na polju reforme cerkvenega petja na Slovenskem, dalje oriše na kratko črto njegovih skladb in se ga spomni slednjič še kot glasbenega vzgojitelja, ki je več ali manj odgojil ves sedanji glasbeni rod, ali pa uplival na njegovo vzgojo.

V 6. štev. pa je napisal isti kratek pregled vseh glasbenih šol v naši državi. Te so v različnih oblikah v Ljubljani (Gl. Mat. in orgl. šola), v Mariboru (Gl. Mat.), v Celju (Gl. Mat. in orgl. šola), v Ptuj (Gl. Mat.), v Beogradu (Muzička škola in Muz. škola »Stanković«), v Zagrebu (kralj. muz. akad.), v Sarajevu (Obl. muz. škola), v Subotici (Gradska muz. škola), v Osijeku (Glasbena škola). Poleg tega so še glasbeni zavodi (šole) v Splitu, Skoplju, Novem Sadu, Somboru, Karlovcu i. dr. Pri nas imamo še glasbene šole (podrejene Glasbeni Matici) v Novem mestu in v Kranju, v Krškem se bo menda oživila. V isti številki je tudi kratko poročilo o petletnici Pevske zveze.

»Tamburaš«, 6. štev. Književna priloga obsega najprej sestavek o trzanju ali tremoliranju. Vse besede, ki utegnajo biti Hrvatom manj razumljive, so navedene pod črto

v hrvaškem jeziku. Zatem je izjava uredništva, da stoji »Tamburaš« na nestrankarskem stališču in je namenjen tudi Hrvatom in Srbom. Sledi nekaj drobnih poročil. V glasbeni prilogi je Rubinsteinova melodija op. 3, prirejena za tamb. zbor po A. G. — »Tamburaš« pridobiva na naročnikih in si utira, kakor kažejo poročila trdno pot na vse strani.

»Jugosl. Muzičar«, št. 7. Nadaljevanje Jarhovega sestavka o društvu slov. org. v Celju, v katerem se ponovno riše težavna organizacija, nezaupanje organistov do društva, vzrok neuspehov itd. Sicer je v številki več člankov organizacijskega značaja in nadaljevanje članka: Moderni psihofizični smjerovi u muzičkom odgoju i obukovnim metodama, ki ga je spisal Vinticky.

RAZNE VESTI

Pevski tečaj. V Ljubljani se je vršil pod okriljem Zveze kult. društev pevski tečaj za pevovodje. Sodelovali so: Adamič, Gröbming, dr. Mantuani i. dr. Naša ideja je našla odziva tudi drugod. Pozdravljamo vsako pozitivno delo na polju slovenske glasbene prosvete.

Književno-glasbeni natečaj ministrstva za prosveto. Umetniški oddelek ministrstva za prosveto razpisuje na podlagi odločbe ministra za prosveto št. 72576-IV z dne 21. junija 1926 l. natečaj za vokalno in instrumentalno kompozicijo. Pogoji natečaja: Vokalna kompozicija za zbor ali za en glas s spremljevanjem klavirja. Nagrada 2000 Din. — Instrumentalna kompozicija, za veliki orkester, oblika simfonije ali simfonične pesnit-

ve ali suite. Nagrada 4000 Din. — Za natečaj se sprejemajo in upoštevajo samo dela, ki doslej še niso tiskana ali na kakršenkoli način objavljena. Nagrada dela ostanejo popolna last avtorjeva. Rok natečaja 1. dan februarja 1927. Dela se izročijo osebno na revers ali po pošti na povratni receptis umetniškemu oddelku ministrstva za prosveto brez podpisa, z istim omotom na delu in na zapečatenem pismu, v katerem je avtorjevo ime. Med člani razsodišča je Slovenec Ivan Brezovšek.

Evharistični kongres. O priliki evharističnega kongresa v Čikagi je pelo »angelsko mašo 60.000 šolarjev. Vodilo je po enem glavnem dirigentu več pevovodij. Pač prav po ameriškansko.

Udeleženci pevskega tečaja v Ljubljani dne 10. in 11. marca 1926.

Založnik: Pevska zveza (Blaž Poznič) v Ljubljani. — Urednik: Marko Bajuk, prof. v Ljubljani. — Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.